

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

Tel: CHelsea 3-1242

No. 51 — Štev. 51 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 14, 1945 — SREDA, 14. MARCA, 1945

1,000,000 AMERIŠKIH VOJAKOV NA ZAPADNI FRONTI

Naša vojska je zgradila preko Rene še naknadne pontonske mostove. — Rusi napredujejo na 159 milj dolgi fronti proti Berlincu. — Mesti Gdansk in Gdinja v plamenu; boji v predmestjih. Japonsko mesto Osaka deloma razdejano.

Glavni stan ameriške vojske na zapadni fronti, 14. marca. — Ameriška vojska na iztočni strani reke Rene, se je približala nemški glavni cesti, ki veže mesti Kolin in Frankfurt ob Reni, tako da bode to cesto dosegla še tekom današnjega dneva. Istočasno se je pa Nemcem posrečilo pripeljati velike topove v bližino, in naciji so poslali tudi 60 aeroplakov, da napadajo naše vojaštvo v namenu, da zaustavijo dosedaj neovirano napredovanje naše vojske.

Kljub vsem temu, je pa ameriška vojska zgradila preko Rene še eden pontonski most, preko katerega naše vojaštvo neprestano odhaja onstran reke. Druge slične mostove so naši zgradili severno in južno od mostišča.

London, 14. marca. — Iz Moskve se javlja, da se sedaj sovjetske čete bojujejo na ulečih mest Gdansk in Gdinja, kjer imajo Nemci nekaj nad 100,000 vojakov, za katere ni druge rešitve, nego predaja ali pa smrt.

Rusko središče na zapadni fronti, ki šteje milijon vojakov, je včeraj napredovalo preko Odre. Ta fronta meri sedaj 159 milj.

Guam, 14. marca. — Drugo največje mesto na Japonskem, Osaká, ki ima 3½ milijonov prebivalcev, je v plamenih, kajti ameriški bombniki so mesto napadli z 2300 tonami bomb. Ves trgovinski del mesta je razdejan. To je že peti napad ameriških bombnikov na imenovano mesto.

1221 bolgarskih kvizlingov usmrtenih

Istanbul, Turčija, 12. marca. — Iz Sofije se semkaj uradoma poroča, da je bolgar-

KIT V NEW YORKU

Nedaleč od našega velikega mesta imamo te dni nenavadno prikazan. Povemo najprej, kje je, za slnčaj, če bi se kdovoličil, da gre pogledat. Trmilje od Southampton, L. I.

Torej: kaj je? Velikanski kit in sicer vrste: višnjevi kit. Žival je dolga 64 čevljev, a strokovnjaki trdijo da ne spada med največje. Zakaj pa vprečna dolžina kitov te vrste je navadno vsaj 10 čevljev več.

Vendar je pa tudi ta velikost tak, da povzroča prebivalem Southamptona resne skrbi. Kita namreč ne morejo pustiti ležati na obali, ker bo začel razpadati. To pa pomenja, da bi okužil celo okolico.

Kako ga spraviti nazaj v morje, — to je problem, zakaj malodane pobrali Hitlerja. Če bi bil napad na Hitlerja posrečen, bi bil Rommel vprašal zavezujuke za mir. Če bi se bilo to zgordilo, bi bila Nemec prihranjena marsikatera bridnost.

Iz tega pa tudi vidimo, da ni res, kajt je oznanjal svetu znani propagandni minister Hitlerjev, da je zarotništvo sestavlja le "mala in neznatna klika."

MRS. CHURCHILL OBİŞE MOSKVO

Soprogta angleškega ministrskega predsednika potuje v Moskvo v imenu družbe Rdečega Križa.

Londonsko časopisjejavlja, da bode Mrs. Churchill, soprogta ministrskega predsednika Winston Churchill v kratkem odpotovala v Moskvo v zvezi s svojim delovanjem v prid družbi Rdečega Križa. Londonška "Times" piše glede te zadeve v svojem tozadnem uredniškem članku:

Mrs. Churchill je sprejela povabilo sovjetske vlade ter povabila družbo Rdečega Meseca in Rdečega Križa Sovjetske Rusije, in bode obiskala Moskvo in sicer rano tekom letnje spomladni. Tovariš Guzev, sovjetski poslanik v Londonu, kateri je osobno prispeval tozadnemu povabilu Mrs. Churchillovi, je tem povodom izjavil, da se bode vse potrebno odredilo in storilo, da se Mrs. Churchillova seznami z delovanjem Sovjetske družbe Rdečega Križa in Rdečega Meseca širom Sovjetske Rusije, zlasti v kolikor pridejo v posebno obisk.

Soprogta angleškega ministrskega predsednika potuje v Moskvo v imenu družbe Rdečega Križa in Rdečega Meseca širom Sovjetske Rusije, zlasti v kolikor pridejo v posebno obisk.

Oba najvažnejša igralca te velike drame — Tito in Peter — pa sta bila odsotna.

Zaprisega jugoslov. regentov

Beograd, 5. marca (NA) — Landrum Bolling, ki se nahaja kot korespondent Overseas News Agency v Beogradu poroča naslednje o zaprisegi jugoslovnih regentov:

V malih sprejemnih dverah jugoslovenskega parlamenta so danes prevzeli trije regenti oblast kralja Petra. Svečanost je bila kratka toda slikovita. Zaprisego so izvedli najvišji krajinski predstavniki srbsko-pravoslavne in rimsko-katoliške cerkve. Predsedoval je dr. Ivan Šubašić, ki je v teku po poldneva potem predal regentom svojo demisijo. Istočasno je tudi naredno-ovlobodilni odbor marsala Tita, ki je dozdaj izvrševal funkcije vlade, predal svojo odstavko predsedništvu AVNOJA-a, provizorično ga partizanskega parlamenta. Tako nato je dobil maršal Tito nalog, da sestavi novo vlado.

Svečanost zaprisege regentov, ki je bila prvi korak na tem potu, se je začela s tem,

SREDNJEEVROPSKE IN BALKANSKE NOVICE

Otvoritev novih administrativnih uradov v Makedoniji Čehe na ustajo

Iz Atene se javlja, da je grški ministrski svet sklenil takoj ustanoviti troje vladinih glavnih uradov v Makedoniji. Istočasno je grška vlada tudi izdala ukaz, na podlagi katerega so na Grškem zahranjeni vsi ljudski shodi, napisi na javnih prostorih in delitve letakov. Organizacija EAM je vložila priziv proti drastični odredbi sedanje grške vlade.

Tifus v Jugoslaviji

Kolin, 7. marca. (ONA). — Tristo nacističnih policajev je dobilo nalog, da vstrajajo v Kolinu do zadnjega. Zato so danes odšli v ujetniške tabore. Med njimi je bil tudi stotnik, ki se je baje boril že na vseh bojiščih in je dejal, da se je boril proti Amerikancem le zato, ker so nacisti neprestano obljubljali novo tajno orodje.

Zanimivo in značilno je to, da je bil razjarjen radi te gojufije, akoravno je sam na tipično nacistični način dolžil Poljsko, da je zanetila vojno. Civilni prebivalci Kolina, ki so ostali v mestu, deloma, da uidejo vpoklicu v "Volkssturm", pripovedujejo, da so bile nemške "črne borze" najdražje v vsej Evropi. Funt surovega masla, katerega rednena je 1. marka za funt, stane na črni horzi najmanj 100 mark. Tuje rodni delaveci zaslajo do 5 mark na dan, nemški delaveci pa do 10 mark na dan. Obema so seveda te cene nedostopne.

Zato pa so imeli nacisti vsega na razpolago, kar jim je prišlo na um.

Albanska sodišča so pričela soditi tamošnje kvizlinge

Preko Washingtona, D. C., prihaja iz Arnauthuka (Albanije) poročilo, da je ljudsko sodišče v Tirani nedavno privelo z obravnavanim proti tamoznjim kvizlingom, kateri so za časa okupacije sodelovali z Italijo in Nemčijo. Triinpetdeset narodnih izdajalcev se mora zagovarjati pred imenovanim sodiščem.

Prvi med njimi je bil na vrsti Feizi Alizotti, ki je bil finančni minister lutkarske vlade, katero so v Tirani ustavili italijanski fašisti. Sodišče ga je obtožilo, "da je bil v stiku z fašisti še pred okupacijo, da je z njimi sodeloval tekmo okupacije ter izkorisčal domačine na ta način, da je dajal njihova premoženja in lastnino Italijanom", ter da je dobil od Mussoliniha 100,000 zlatih frankov kot nagrado za pomoč, katero je dajal Italijanom v Kosovu.

Treba je darovalcev

K R V I

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potreben je še na tisoče darovalcev krv. Dajte pint krv, da rešite življenje.

partizani se že vračajo na svoje domove zajedno z ruskih osvoboditelji. Sezite bojujočim se Slovakin v roke ter poskrbite za to, da Nemci ne bodo zamogli prirediti svoje obrambne črte v Slovakinji. V tej borbi pokazi svoje bratstvo z Slovakin. Ne le samo individualni Čehi, temveč cele češki rodoljubov, je prekoračilo meje na Morav, ter so srečno prepočitali zapalno, sedaj še okupirano Slovakin, da se potem pridružijo heroičnemu slovaškemu narodu.

Smrtna obsodba

Najvišje zvezino sodišče v Washingtonu, D. C., je potrdilo smrtno obsodo Thomasa H. Robinsona, kateri je v letu 1924 ugrabil in odpeljal Mrs. Alice Speed.

Sodnik Hugo L. Black je čital razsodbo sedmih sodnikov. Proti temu sta glasovala dva sodnika.

Robinson je bil obsojen na smrt na polagi znanega Lindberghovega zakona, kateri predvideva smrtno obsodo za take slučaje, koder se je zahtevalo odskodnine. Odvetnik Robinsona je ginal zadajo do najvišje sodnije na podlagi tega, ker zakon določa, da se smrtna kazni ne daje v slučajih, če je ostala dotična oseba v tistem času zdrava in prosta. Torej: če taka oseba nimata nobene stalne poškodbe.

Ta branitelj je torej zavzel stališče, da morajo biti poškodbe stalne v času, ko se izredka obsodba. Tega pa ni bilo pri Mrs. Speed. Danes je čisto dobra in tako zdrava, da se ji nič ne pozna.

Državni pravnik pa je rekel, da je bila Mrs. Speed za časa vjetništva tako slaba in je imela tako resne poškodbe na glavi, da je smrtna kazzen opravičljiva.

In najvišja sodnija je potrdila to in s tem seveda smrtno kazzen.

Nacijski koljejo kokoši

Cisto posebno znamenje razmer v Nemčiji je nadavna naredba nacijske vlade. Izdala je zakon, da se mora veliko število kokošij poklati in sicer samo zato, da se prihrani nekaj žita za lačne germane želode.

Pred vsem morajo poklati vse kokoši po mestih, koder so jih ljudje redili, da so si mogli od časa do časa privoščiti kako sveže jajce. Tisti, ki se prefosijonalno pečajo z rečjo kokoši na debelo, so prejeli gootovo določbe, koliko jih smejo rediti.

Tudi kmetovalec je zaučan, da smejo imeti le gotovo število kokoš na svojem svetu. Če pomislite, da je bil tak zakon izdan že dolgo prej glede goote živine, potem še gledate presičev, potem boste razumeli, koliko je ura bila v Nemčiji.

Hitler ni samo kuga, ampakabelj vsega, kar živi.

"Kupite en 'extra' bond še danes!"

Zemljevid Nemčije. Na njem so označena mesta Kolin (Cologne) in zapadna fronta. Istočna fronta vodi ob reki Odra (Oder), ki je tudi označena.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenske Publishing Company, (A Corporation) Frank Saker, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupana, Sec. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDROUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenki sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: Chelsea 3-1242

Svoboda v Rusiji

(Lt. Commander Chas. S. Seely, USN. Ret'd.)

Vlada li v Rusiji svoboda? — To vprašanje so skoraj vsa naša informacijska sredotočja tolkokrat zanikala — namreč, da v Rusiji vlada svoboda —, da se sedaj skoraj nihče več ne bavi z tem vprašanjem, kajti vsakdo je uverjen, da so Rusi nekako v pravem pomenu besede, zasluženo ljudstvo.

Potom mojih lastnih opaževanj v pokrajini Rusije, v katerih so novo družabno in gospodarsko življenje kar najboljše preiskali in preiskusili, sem pa prišel do zaključka in uverjenja, da v Rusiji vlada svoboda, — da pa ta svoboda ni iste vrste in kakovosti, kakoršno imamo pri nas, v Zjednjenih državah. To pa znači, da Rusi ne merijo svobodo in svobodščine po istem merilu, kakor mi.

Pri nas imamo svobodo, da govorimo in počenjamemo, kakor se nam poljuhi in da zamorem tudi kritikovati našo vlado, našega predsednika, naša sodišča, ali kakoršnokoli napravo, ne da bi pri tem kritikovanju bili pozvani tudi k najnižjem, oziroma policijskemu sodišču. Pri nas imamo svobodo živeti in si urediti življenje po naših mislih in nazorih; svobodni smo tudi, da nakopčimo velika zasebna hospitija potom znoja naših najbližnjih sosedov in sodržavljanov, ne pa z našim lastnim znojem, kajti na polagi naše svobode zamorem izkorisčati naše siromake. Na podlagi naše svobode zamorem tudi opravomočiti zakone, ki so taki, da morajo siromaki ostati nevedni in ignorantni, tako, da jih tem ložje izkorisčamo. Svobodno nam je tudi, da poskrbimo za to, da naši siromaki ne zadobijo potrebnih informacij, vsled katerih bi postali nemirni, in bi se pričeli protiviti naši oblasti nadnjimi. Svobodno nam je tudi, da poskrbimo za to, da naša in naših sosedov deca ne zadobi pravo vzgojo. Nadalje nam je tudi svobodno, da ne čitamo časopisje, katero objavlja istino glede prebujanja vsega našega prebivalstva, ali pa poročila o gibanju za svobodo v splošnem svetovnem oziru, in še posebej v pogledu glede Rusije. Mi smo tudi svobodni — in lahko ostavimo svoje delo, ter gremo enostavno na "relief", kajti naša vlada bode skrbela za nas tudi tekom našega brezidelja. Da, vsakdo je v tem pogledu pripravljen priznati, da imamo svobode v izobilju.

Povsem istinito je, da Rusi ne vživajo svobode in svobodščin po zgornjih naših nazorih, — toda kljub temu imajo svobodo, ki pa je svoboda povsem druge vrste; svoboda, katere mi nimamo, je nikdar nismo imeli in tudi v naših najslajših sanjah ne upamo, da je bodovalo kedaj imeli. Rusi so povsem osvobojeni skrbi in bojazni, da bodo ostavljeni zapuščeni, ko postanejo stari in nejaki. Oni tudi ne poznavajo skrbi in strahu, da bodo kedaj izgubili svoje delo, — osvobojeni so od skrbi in bojazni glede slabih letine, prenehanja obravljovanja v tej ali oni tovarni, štrajkov, itd. Osvobojeni so tudi vseh skrbi glede plačevanja zdravnikov na računov, računov, ki jih mi moramo plačevati v prodajalnicah, — plačevanja obresti na zemljiške vknjižbe ali katerikoli denarne zadeve in zahteve; svobodni so tudi od skrbi bode li njihova deca zadobila pravo in dobro vzgojo. — Oni so tudi osvobojeni od skrbi in bojazni, da bodo kedaj morali iti kar za večne dobe — v pekel, kajti tozadovno "bodočnost" za ljudi, katere Bog ne ljubi, so v Rusiji že davno odpravili.

Rusi imajo toraj svobodo in svobodščino, katere bi moral ostali svet v svoj lastni prid preiskovati, kajti tovrstna svoboda nikakor ne more biti slaba.

Vsled imenovane svobode in svobodščin, se število nervoznih in slaboumnih bolnikov v Rusiji čudovito hitro pomanjšuje. Vzrok temu je naravno dejstvo, da so v Rusiji enostavno odstranili glavne pogoje tem boleznim: skrbi in bojazn — in sicer potom ruskega naziranja svobode. Dobro in umestno je tudi, ako takoj na tem mestu pripomnimo, da sta nervoznost in umobol v Zjednjenih državah glavni in največji problem družabnega in zdravstvenega vprašanja. Glasom nanjovejših statističnih podatkov, ki so bili objavljeni po našem združenem časopisu, je bilo pri nas, v Zjednjenih državah, leta 1938 kar šestdeset odstotkov bolnikov v vseh naših bolničnih takih, ki so bolevali radi nervoznosti in umobola. In glasom onih istih podatkov, sta se imenovani dve bolezni pri nas pomnoževali kar tristokrat hitrejše, kakor je naraščalo število našega prebivalstva, tako da to pomenja (ako se ne poskrbi za to, da se nervoznost in umobolje nene pomanjša), da bode pri nas pričela nervoznost prevladovati, in da bodo umobolni ljudje tvorili večino vsega prebivalstva. To je torej cilj h kateremu nas vodijo naše svobodščine, oziroma tij, katerega so v Rusiji za vedno odstranili.

RAZGLEDNIK

ODLOMKI IZ DOMAČEGA ČASOPISJA

"The Times" v New Yorku je nekoliko nervozna radi Rumunske in pravi, da se gre tuči na Rumunskem za ameriško odgovornost — radi Jalta. Za "jaltsko" odgovornost glede Grške se pa "The Times" ni zmenila.

Newyorška "Sun" pravi, da naši vojaki na zapadni fronti z veseljem gledajo na stolpe velike cerkve v Kolonu — in da v trupajočimi sreči zroči preko teh stolpov v nadi, da bodo kmalu ugledali zastave ne trajajo tri mesece.

Newyorška "Times" pravi, da bi preteči štrajk naših premogarjev povzročil nekoliko miru, katerega si nemško in japonsko vojaštvo želi in tudi potrebuje. Ako že nič drugač, štrajk naših premogarjev, bodo podaljšal vojno in na tisoče vojakov naše vojske, bodo moralno eventuelni premogarski štrajk plačati s svojim življenjem. "Times" se ne moti.

"The Daily News" v New Yorku pravi, da je "Mais naturellement" — kakor se je izrazil De Gaulle, da bodovalo Indo-Kitajsko vrnili Franciji, in Nizozemsko Izčisto Indijo Nizozemski, ter "da bodo ostali položaj v Evropi po vojni nekako tak, kakor je bil pred vojno, samo da bode po vojni vladala mednarodne evropske razmere — Rusija, kar je pravilno.

Potom radio-oddaje WJZ v New Yorku smo čuli sledeči koment: "Najslavnejši in najboljši vodja Poljakov vseh časov bode v kratkem postal Vincencij Witoš, ki je stari vodja kmetijske stranke, in katerega je sovjetska vojska nedavno rešila iz nacističkega koncentracijskega taborišča v bližini mesta Krakova. Mikolajczyk, ki je bil Witošev pobočnik, je predolgo čakal, da si zagotovi imenovanje mesto pripravi poljski vladi".

"The Sun" v Chicagu, Ill., je mnenja, da morajo Američani vsestranski podpirati generala De Gaulleja v njegovem delovanju na polju narodnega gospodarstva, česar namen je varovati ljudstvo pred izkorisčanjem po — trustih in kartelih.

"The Post" v Bostonu, Mass., piše, da je pomanjkanje papirja dokaj koristno, kajti radi primanjkanja pač, je naš kongres sklenil, da v nadalje ne bode izdajal Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Rojak okreval

Naznanjeno nam je bilo, da je rojak Michael Pirnat iz Brooklyna, že toliko okreval, da bo zapustil bolnico jutri. Prijatelji in znanci, ga od sej daj lahko obiščejo na njegovem domu na 635 Onderdonk Ave., da v nadalje ne bode izdajal Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Iščel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

MIRKO KUHEL:

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 6.)

Narodni parlament—priči v "trdnjavi Evropa"

Februarja 1944 se je vršilo prvo zborovanje slovenskega naravnega parlamenta — zasedanje prve narodne vlade — prvi pojav te vrste v Hitlerjevi Evropi. Zborovanja se se udeležili isti delegati, ki so bili izvoljeni na kočevskem kongresu, toda mesto 120 poslanec je bilo zaključeno pomnožiti število na 180, ali 60 več. Od teh je bilo 20 poslanec oddeljenih Primorski, 21 Štajerski in 19 Gorenjski in Koroški. Zasedanje je trajalo 3 dni. Ti poslanci so imeli iti na preizkušnjo za odobritev po narodu in sicer potom svobodnih volitev. Te so bile razpisane in so se pričele tri tedne kasneje, zaključile pa so 30. aprila 1944.

Izvrševalni odbor je bil uradni potom počevan iz 10 na 11 oseb. Ker se je osvobodilno gibanje naglo širilo tudi po Primorskem in Istri in je velik del tega ozemlja postal svoboden, je bil izvoljen v ekssekutivo predsednik primorske Osvobodilne fronte pisatelj France Bevk.

Deklaracija glede osebnih pravic in dolžnosti

Parlament je sprejet sledeče postave za protekajo pravice Slovencev v novi Sloveniji in so bile zapopadene v resoluciji o razglasu pravic in dolžnosti.

a) Vsakdo je upravičen do zaščite v smislu zakonitosti (habeas corpus) in nobene pravice ne morejo biti prikrajšane razven potom zakonitega sodniškega procesa.

b) Enake pravice za brez razlike na spol, vero, narodnost in raso.

c) Svoboda vesti (v verskih, političnih in drugih etičnih vprašanjih).

d) Svoboda besede, tiska, zborovanja in združevanja.

e) Nedotakljivost osebne imovine in stanovanja.

f) Pravica do dela, oddila in starostne zaščite in preskrbe.

g) Obramba domovine je osnovna dolžnost vsakega državljanina. (Zapovedana vojška služba.)

h) Naravna posledica naravnega izdajstva je poleg drugih kazni izguba državljaninskih pravic.

i) Narodna osvobodilna borba in narodna oblast te pravice in dolžnosti takoj uveljavljate, kolikor dovoljuje okupatorjev teror in okoljčne težke domovinske vojne proti okupatorju ter narodnim izdajalcem.

Slovenija kot narod

Druga resolucija je določevala zgradbo Slovenije kot enote v federativni jugoslovanski državi. Zaključeno je bilo, da bo med vojno izvrševalni komite vodil vse posle zunanjih zadev slovenskega naroda. Ustanoviti ima tudi oddleke ali departemente za finančno, notranje zadeve, narodno gospodarstvo, rekonstrukcijo itd. Ti oddelki so osnovni deli slovenskega naroda in imajo povezati se z sorodnimi departimenti federalne vlade Jugoslavije.

Druge važne postave

Na tem zasedanju je tudi bila sprejeta resolucija, ki je določala ustanovitev legislativnega (zakonodajnega) odbora Slovenskega narodnega osvobodilnega sveta (SNOS, novo ime političnega oddelka Osvobodilne fronte). Nalogi tega odbora je bila sestaviti popolni zakonik, ki je imel sloneti na demokratičnih principih in zavarovati osnovne pravice (Bill of Rights) vsakega državljanina. Dr. Lado Vavpotič je bil izvoljen za predsednika tega odbora, v katerem so bili člani tudi France Bevk, Jože Kralj, Maks Krmelj, Ivan Novak, kapitan Štefan Pavlič, dr. Joža Rus, Peter Stante, Vida Tomšič, dr. Jože Vilfan in Boris Zehrl.

Druga resolucija je določala, da sta eksekutivni in legislativni odbor odgovorna ne samo parlamentu, temveč direktno tudi narodu. Vsi člani odborov in parlamenta so podvrgni odlokam po volilcih.

Resolucija o osnovnih pravicah vsakega državljanina in državljanke je določala, da imajo moški in ženske od 18. leta naprej volilno pravico; da se ta pravica odklanja umobolnim, izdajalcem ter razdržavljenim osebam; da imajo vsi vojaki brez razlike na starost polno volilno pravico (v vojski se nahaja mnogo dečkov v starosti od 14 do 18 let; ti imajo enake pravice kot odraslene osebe); da zamorejo volilci odplokati izvoljene poslane, kadarkoli včina tako zahteva.

Nadalje so bile sprejeti sledeče postave:

a) Ustanovitev komisije za ugotovitev zlončev okupatorjev in njihovim pomagačev,

(Pride še.)

Z A N A Š E F A N T E !

SKLAD RDEČEGA KRIŽA

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

KANADSKA POMOČ RUSIJI

Tekom zadnjih par tednov so kanadska dobrodelna društva pozvala prebivalstvo, naj po možnosti nabira vse potrebujo v obliku oblek in drugih varovanja proti brezposelnosti na potrebnem kot pomoč za 15 razpolago dokaj veliko sveto milijonov ruskih sirot in 50 milijonov \$250 milijonov. K tej državni pomoci drugih prebivalcev v svoti so prispevali poleg osrednjih pokrajina, kjer so rodujne vlade tudi delodajaleci in pali in morili sedaj pogleg delave in delavske organizacije.

Tozadevno nabiranje oblik in drugih potrebnih bi se moralno zaključiti že koncem februarja, toda z tem dobrodelnim delom se bode se zmagli takoj daj še nadaljevalo, da bode dobiti delo, oziroma, od kjer pomoč Rusom tem večja. Vsji jih bodo poslani na delo, kaširjenje je ta ali oni nezaposleni deloyec zmožen opravljati.

Kampanja za kanadsko družbo "Rdečega Križa"

Toronto, Ont. — Vlada provincije Ontario je sklenila, da bodo tekom sedanja kampanje v prid družbi Kanadskega Rdečega Križa nabrala med prebivalstvom sveto v znesku \$10,000,000 prostovoljnih prispevkov. Tozadevna kampanja je pričela po vseh provincijah dominija pričetkom meseca maja.

Kakor vedno, tako namernava provinceja Ontario tudi letos nabrati polovico prispevkov vseh kanadskih provincij, kjer Ontario je najbolj obljedena provinceja v dominiju.

Obilo kokoši

Charlottetown, P. E. I. — Kokošnjereji v provinceji Prince Edwards Island, naznajajo, da je letosno leto uprav izborni za kokošnjerej, kjer izračunala so, da bodo do 1. aprila "pridelali" kar en milijon fentov kokošjega mesa. Kolik bode pridelki jaje, zveza farmerjev ne poroča.

ZAVAROVALNINA PROTI BREZPOSELNOSTI V KANADI

ZA SVOBODO SVETOVSKEGA Tiska

Tozadevna resolucija je bila sprejeta po kanadskem parlamentu.

Ottawa, Que. — Parlament Kanade je te dni sprejet resolucijo, s katero se odreduje, da mora kanadska osrednja vlada vključiti v vse povojne mednarodne pogodbe dolocne, da se jamči svetovno svobodo govora in tiska. Tako je sklenil kanadski odbor časnikov, ki je potem predložil to zahtevu kanadskemu parlamentu.

Ministrski predsednik Mackenzie King je predlog odtovril, kar bode brezvonomo storil tudi parlament povodom prihodnjega zasedanja.

VAŠ DOHODNINSKI DAVEK ZA L. 1944

Davki bodo plačali zmagli. Približno 50 milijonov moških in žensk širok Zjednjene države, ki pomagajo k izvojevanju zmage s plačevanjem dohodninskih davkov, bodo do 15. marca letos izpolnili svoje davne liste za leto 1944 — Income Tax Returns.

Slednji državljan ali prebivalec, vključivši nedolocenike, mora izpolniti davno listino za leto 1944, ki je njegov (ali njen) zasluk znašal tekom leta več kot \$500.

Tisti, kateri zasluk ali dohodki so znašali manj kot \$500, naj istotko vložijo svoj davni izkaz ali listino, da bodo vrnjene odbitki, ki so jim bili odvzeti pri plači.

Po sistemu novega davneznega zakona, ki odreja odprtje doletnega davka od plač ali mezd, je večina ljudi plačalo večji del svojega dohodninskega davka za preteklo leto 1944, dočim so nekateri posamezniki plačali davok od svojih dohodkov v četrstletnih obrokih, ali pa na oba načina, če poleg drugih dohodkov prejemajo tudi kako plačo ali menjdo.

V vseh slučajih seveda odbitki ne krijejo davka, ki ga dolguje posameznik. Radi tega je potrebno, da vsak davkoplačevalc izpolni davno listino ali listino (Income Tax Return) do 15. marca, ter s tem predloži davčnim oblastim svoje dohodke in davčne obveznosti, na podlagi katerih mora potem doplatiti, ako odtrani odbitki pri plači ne krijejo davka, ki ga je obvezan plačati, a v slučaju, da odbitki odtrani pri plači presegajo določeni dohodniški davek na posameznika, pa vladu davkoplačevalcu vrne odvisno vsoto.

Davkoplačevalc, katerega dohodki znašajo manj kot \$5,000 (pet tisoč) letno more izpolniti davčni izkaz na tri različne načine, medtem ko oni, ki ima dohodkov za pet tisoč dolarjev ali več, mora izpolniti tiskovino 1040 (Form 1040).

Za one katerih dohodki znašajo manj kot pet tisoč dolarjev so na razpolago naslednje tri vrste davčnih izkazov:

NOVA IZDAJA

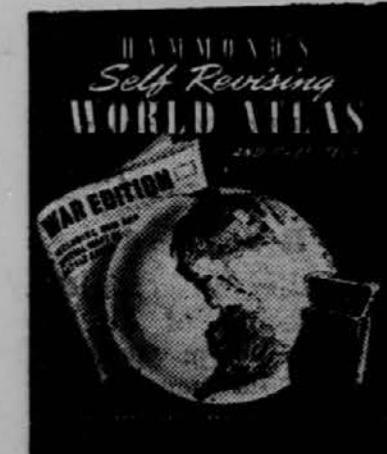
Hammondov Svetovni Atlas

V njem najdete zemljevidne vsega sveta, ki so tako potrebiti, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvi.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

OBISO PRIDELEKA SOLI

Chaplin, Sask. — V bližini tukajnjega trga je malo jerozero, česar voda je tekom zadnjih par mesecov pričela nekako čudno dišati, tako da so se ljudje, ki imajo svoja domova v bližini jezera, čestokrat pritoževali. Zadevo so potem zavedeni preiskali, in nihovo ponocelo o tej preiskavi je bilo tako ugodno, da jezerska voda naseljencem celo diši in da so z njo dočela zavoljni, kajti z pomočjo tovoda se bode v kratkem pričela v Chaplinu povsem nova obrba.

Jezero Chaplin je le nekaj nad osemnajst štirištevilnih milij veliko, in izvedeni so dognali, da je v jezeru najmanj 15 milijonov ton soli, tako da je omenjena zaloga soli ena največjih v Severni Ameriki. Mesečni so vsled tega takoj ustavili posebno družbo, katera bode na koncu mesta pridelovati sodium sulphate.

kaz oba podpiseta, tedaj davčne med dohodke podpornih čini uradnik, ki pregleda iznakačil kakšnekolik vrste, kot kaz, izračuna koliko davka tudi ne pokojšinskih in odolgajeta bodisi na podlagi škodninskih ter slenih izplačujenega skupnega ali pa počil, ali izplačati socialnega zasebnega dohodka, kakor je varovanja (social security). Že bolj primerno z vidika nju ozira mnoške, ki so v vojaški nekoristi. Vlada ne zahteva službi takoj naloča, da ne plačajo davka od prvih \$1,500.

Susatra se, da bo kakih deset milijonov ljudi izpolniti tiskovino short-form returns, ki jo nakazuje vlada družbe izkaze, na katerih more žnam vojakov.

Davčne forme 1040 in načrti v sledi glede dohodninskoges in pronajti koliko davka se dobre na vsaki pošti, na bankah, v davčnih uradih, kot tudi od delodajalcev. Točno, ki ima manj davka se dobre na vsaki pošti, kot spet tisoč dolarjev dohodka letno se more poslužiti te davčnikom. Važno je vedeti, da so na tej tiskovini v posebni tabeli navedene različne vseote kazov se dobre brezplačno pri davčnih uradnikih (internal revenue collectors) vsakega davčnega okrožja.

FLIS—Common Council.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

NAŠIM NAROČNIKOM V VPOSTEVARJE

Vse naše naročnike in naravnice, ki jim je naročnina potekla v preteklem letu 1944, tem potom ponovno naprosto, da isto poravnajo vsaj do konca tega meseca, ker v nasprotjem slučaju, bomo prosili jim list vstaviti. Ponovno prosimo, vse prizadete, da to vpoštevajo.

Uprava "Glasa Naroda"

RAD BI IZVEDEL

za naslov mojih dveh bratranecov: Tony Ujeich in Frank Kresevic, kakor tudi za Josipa Pleski, vsi trije so doma iz Račic, pri Podgradu, Primorsko. Ako kdo ve za njihove naslove, naj mi jih blagovoli poslati na moj spodnji naslov, zakar že vnaprej prav iskrena hvala. — Tony Yelenich, Tamnerville, N. Y.

DELAVCE ISČEJO :: Help Wanted (Male)

POTREBUJEMO REFRIGERATION MECHANICS

Izurjene možje, dobra plača, provizije; stalno. Po-vojno. Pritožnost. MA 2-8955 (med 9. in 5. ure) (49-55)

POTREBUJEMO TOOL & DIE-MAKERS

5 dni na teden: čas in pol za nadurino, 10 ur na teden, plus 1½ za nadurino. Stalno delo, dobra plača.

MAJOR WATCHCASE CO. 216 LAFAYETTE ST. N. Y. C. e. of Wiener Machinery (Cor. Spring St.) (47-53)

EXPERIENCED WORKERS

GENERAL HELP AROUND SILK SCREEN FACTORY, also

STENCIL CUTTER, experienced.

DU-MORE DISPLAYS, INC.

131 W. 28th ST. N. Y. C.

(49-51)

I Z U R J E N

BLOW-PIPE WORKER

Stalno delo in dobra plača.

Poklicite:

WOrth 2-6553 (48-51)

TOOL and DIE MAKERS

(PROVORSTNI)

STALNO DELO — DOBRA PLAČA

DONNELLY BLANTHORN & CO.

528 W. 28th ST. N. Y. C.

(49-52)

GROCERY CLERK

(IZURJEN V GROCERIJSKEM podjetju Z ZNANJEM O SADJU IN ZELENJAVI)

5 dni na teden, dobra plača, stalno delo.

NEW STAR MARKET

1161 — 3rd Ave. (near 68th St.) NYC (46-52)

PRESSMAN

Kelly,

STALNO, PRIVATNO PODJETJE

Izvrstna plača, 40 ur na teden.

Nadurino.

Dighby 4-2581.

POTREBUJEMO

I Z U R J E N I

CUTTERS & ENGRAVERS

na STEKLO

ROCK CRYSTAL GLASS CO.

12 W. 18th ST. N. Y. C.

(48-50)

F I L E R

Pilar na sterling silver castings.

Stalno delo, dobra plača.

HOLLYWOOD JEWELRY MFG.

22 WEST 38th ST. N. Y. C.

WI 7-2895 (51-53)

GROCERY CLERK

Izvrzbenega grocerijskega pomočnika

se potrebuje. Stalno delo in dobra

plača. Pritožnost.

Bi tudi najte nekoga, ki je le malo izvezban.

I SULLIVAN ST., BROOKLYN

(Erie Basin) 618th Ave., 4th Ave., subways.

(51-57)

KNJIGOVEZI

in POMOČNIKI

Dobra plača. Nadurino delo.

FEDERBUSH CO.

91 — 7th AVE. N. Y. C.

(48-54)

DELIVERY BOYS

WANTED

\$30 WEEKLY

Steady work, opportunity for advancement.

NEW STAR MARKET

1161 — 3rd AVE. N. Y. C. (49-51)

SHIPPING BOY

TO MAKE HIMSELF USEFUL IN

FACTORY

40 hour week, steady work, good

salary

LIME LIGHT DRESS CO.

315 WEST 39th ST. N. Y. C.

(47-53)

JEWELER

Prvovrstni za popravila, in za

posebna naročila.

D. SCHNEIDER

74 W. 46th ST. N. Y. C.

(49-51)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

VABILO NA POJEDINO IN PLES!

S

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

(14)

Peter je bledel in strmel. Vso pot ga je morila neznamna slutnja, zdaj se je potrdila. Vendar koraka ni zadržal, kakor da želi, da je prej končano.

"Kaj si izmislite?" je vprašal gremko in breidko. "Kaj si izmislite? Enkrat da, drugič ne. Saj nismo otroci!"

"Nismo otroci," je podviral oče svoj krok. "Ampak, počakaj . . . Danes zjutraj ti ni hotela postreči. Ne samo meni, tudi tebi ni hotela postreči . . ."

"Ima . . . Pa kako ima. Danes, ko hiša ni njen, je storila tako. Jutri, ko bo njen, bo še hujše. Še tebi ne, kaj sele meni. Pri nas ni bilo tako. Kadarsmo imeli, smo vsi imeli, kadar ni bilo, za vse ni bilo . . ."

"Ne boste umrli, ne!" je dejal Peter, ki ga je bodla resnica izgovorjenih besed.

"Ne bom umrl . . . vem. Ali, kaj veš, kadar se lahko zgodi. Saj vem, da ti nisi krv. Ti si dober . . . Toda ona. Jaz sem ti branil, kar je, to je . . . Ne da se več spremeni. Saj ti je vseeno, de moje smrti — da ne bom trpel jaz in tudi ti ne . . . Potem pa . . ."

Prodarja je malone posili jok. Petra je grabila jeza, vendar ni mogel biti sirov, ko je videl očeta skoraj strtega pred seboj.

"Ne daste!" je vprašal še enkrat in merial v očetovo mehkobo.

"Ne dam!" je dejal in se je ustavil na cesti.

Oče in sin sta se gladala nekaj trenutkov. Nazadnje je dejal sin:

"Nazaj še ne grem. Pojdova do prvih hiš, da zalijeva to sramoto!"

Sla sta močne po česti. Dan je vstal nad gorami; vozniki so privozili nasproti in pokali biči. Dva tovorna avtomobila sta ju prihitela.

"Sramotno," je dejal sin, "enkrat da, drugič ne. Kdo bo pa delal pri hiši?"

Oče je molčal.

"Kdo bo odgovarjal ljudem, ki se mi smejijo? Kdo bo plačal, kadar pridejo plačila? Vi, ali imate denar?"

Oče je molčal tudi zdaj. Sin je iskal novih besed. Ker jih ni našel, je umolknil tudi on.

Prišla sta do prvih hiš ob cesti. Zavila sta v gostilno, popila par kozarcev žganja in naročila vina.

Peter je pil na žalost in na jezo. Prodar je sedel poleg njega, pokušal pijačo in gledal. Vsakokrat, kadar ga je sin vprašal, če gresta dalje, je odkimal, da ne.

Popoldne ga sin ni izpravševal nič več. Prodarju je že zlezlo vino v glavo, Petru so gorele oči. Pozabila sta že, po kaj sta šla od doma.

Govorila sta o vsakdanjih stvareh, primjerila sta življenje nekdaj in danes in preščiščila na intimne domače stvari. V pijači je sin razgalil svojo notranjost, da je oče spoznal, da iz njegovo dušo ni vse v redu.

"Čuje," mu je dejal, "v pijači, 'kaj vi veste o Milki. Dejali ste, da nekaj veste?'

Očetu se je sin zasmilil. Njegova odkritočnost, ki je izvirala iz vina, ga je bolela, kakor da slahi njega samega.

"Pusti," mu je dejal. "Saj ni nič. To ni kraj za to . . . Jaz nis ne vem."

"Ne veste?" je jecelal Peter. "Jaz samo sumim . . . Ven natančno, kdaj mora biti rojen otrok, ako je moj . . . Ce ni, ni moj . . ."

"Molči in pij!" mu je oče zamašil usta z vinom.

Čez nekaj trenutkov je sin položil glavo na roko in zaspal za mizo. — — —

Pozno pod noč sta se vračala domov. Peter se je opotekal in govoril neumnosti. Blize doma ko sta prišla, trecnejni je postajal, redkeje so bile njegove besede.

Ko sta stopila čez most na stezo, se je sin napil vode, stresnil glavo in pogledal očes.

ta, ki je imel jeklene poteze na obrazu.

"Ali sem govoril neumnosti?"

"Nič nisi govoril. Tiho šodi in pozabi."

Sia sta težko molčeč pot nazaj skozi stesko, ko sta prišla do konca, se je sim ustava.

"Oče," je dejal, "ne pravite nikomur, da mi niste izročili. Samo materi, če hočete, a naj molči tudi ona."

XXI.

Prodar je iskal trt po hribu nad hišo, bil je izredno dobre volje. Solnce je sijalo z vredrega neba in prodiralo skozi gesto mrežo veja in listja in zlatilo v lisah mahovita tia.

Pogovarjal se je z naravo. Zagledal je trto, skrito v leskovem grmu in jo je odrezal:

"Tu si, trta brdovita; na levico zvita bosdržala, kjer vse drugo pokne . . ."

Nesel je jo v rokah kot bi nesel dragocene, nosten in se je oziral zdaj desno zdaj levo. Zagledal je kuščarico, ki je stala na skali in ga gledala s prijaznimi očmi.

"Greš!" Nekoč si mi prišla na sračo. Če ne ti, pa tvoja sestra. Greš! . . ."

In je zamahnil po nji, a je ni udaril. Kuščarica se je samo premaknila in ga je gledala znova.

Ptica se je oglasila. Nad njegovo glavo, da je slišal zibanje veje.

"Cefuj, cefuj!"

"Nisen Cefuj, sem Prodar. In tudi, če bi bil Cefuj, ne maram, da bi kričala nad me noj! . . ."

Bil je kakor deset. Taki trenutki niso bili redki. Vselej, kadar je zemlja sijala v vsej razkošni ljubnosti, plavala v vonju in svetlobi, se mu je zdelo, da je zavelo nekaj razkošnega tudi vanj. Bil je, kakor zrastel iz zemlje. Dobr, zagonen. Kar je radostilo naravo, je radoščilo tudi njega.

Plezel je mimo Mrtačke skale, iztaknil je modrasa, ki se je grel na soncu, in ga lovil s ūbo, a mu je ušel med kamenje. Porezal je se nekaj trt, jih zvezal v snopič in prišel na vrh slemena.

Skozi gosto listje dreves mu je ušel pogled po dolini in po grebenih. Vse je bilo v zelenju, solnce je bilo razlito čez in čez. Prisost so mu polnile od vsega neznanega. Mir je prešinjal telo, svetlost je plala skozi kri.

Sedel je na kamen, del roki na koleni in gledal med debli kakor skozi mala kukalica. Mežikal je, polnil dušo od vsega, kar ga je obdajalo, in ni mislil na nič več na svetu.

Listje je zašumelo za njim. Ozrl se je in zagledal dolgega suhega človeka, čigar koža je tako klaverno visela po obrazu, kakor da ni bila zanj umrjena.

"Čufér!" se je splošno začudil Prodar. "Kaj te nosi tod?"

To vprašanje je bilo zgoj iz navade. Čufér je imel male gorsko kmetijo, bil je lovec, govec, ogljar in apnenčar in kar je kdo hotel in kar je potreba nanesla. Radi tega se nihče ni čudil, če ga je videl v katerikoli dolini ali na hribu, na lastnem ali v tujem svetu.

Prodarijem sta bila stara znana. V mladih dneh, ko sta vasovala, celo prijatelja. Pozneje skoraj sovražnika, ko je Prodar vzel njegovo deklé za ženo in ji je še poročeni hobil nagajat, da je revica od strahu koprnila, kakor da se bo zgordilo.

Čufér se ni poročil, pociganil je svoje življenje. Kar je bilo, sta prijatelja po letih pozabila. V mladeničkih dneh sta si vse zaupala; zaupanje pa nikoli ne umrje, po doligh premorih se znova spovrača.

Sedi k meni," je vabil Prodar. "Saj se ti ne mudri."

(Dalje prihodnjih)

Pomožni sklad Američanov jugoslovenskega porekla —

Brooklyn, N. Y. — Pomožni sklad Američanov jugoslovenskega porekla, čega podružnica je nastanjena na 665 Seneca Ave., Ridgewood, Brooklyn, v mestu New York, je dne 28. februarja odposlala iz navedenega urada v Jugoslavijo sedeče predmete:

1519 funtov oblek, 13 funtov raznih grocerij, in 3 zaboje čevljev.

Imenovana podružnica se tem potom tudi zahvaljuje vsem ženskam, ki so pletle za siromake v Jugoslaviji. Na razpolago je še nekoliko volne za pletenje, in ako želi kaka ovratnice.

Vsem zgoraj imenovanim se tem potom izreka iskrena zahvala.

Miss Frances Cerar.

Delavski prispevki za Drubo Rdečega Kriza v Brooklynski ladjedelnici

"GUNS FOR TITO"

je ime knjige, katero je spisal major Ameriške vojske, Louis Huot. Knjiga je ravnokar izšla pri založništvu L. B. Fischer Publishing Co., 381 Fourth Avenue, New York 16, New York.

Pisatelj imenovane knjige je oziroma major Louis Huot, Knjiga je ravnokar izšla pri založništvu L. B. Fischer Publishing Co., 381 Fourth Avenue, New York 16, New York.

Vsebina omenjene knjige je od pričetka do konca izvanredno zanimiva, in vsled tega jo našim čitateljem najtoplej priporočamo. Major Huot je prepotoval razne pokrajine v Jugoslaviji in se je tudi sezidal z maršalom Titom.

Knjiga je spisana v angleščini, cena je \$2.75 in dobi se pri zgoraj imenjenem založniku.

HELP WANTED ::

Z E N S K O D E L O

Help Wanted (Female)

:: HELP WANTED

Z E N S K E Z A Č I S T I T I

CLEANERS EXAMINERS

D R A P E R S

D R A P E R S

Izvežbne, dobro plačane, UČENKE

plačane med učenjem, \$9.75 vrsta.

Stalno delo, dobra plača, fine razmere

GRACETON DRESS CO. (11th floor)

245 W. 27th ST.

N. Y. C. (46—52)

P O T R E B U J E M O I Z U R J E N E

DRAPERS

na boljše oblike, \$10.75 in višje.

STALNO DELO FINA PLAČA

Vprašajte: GAIL JUNIOR FROCKS

2540 BELMONT AVE. BRONX (48—51)

P O T R E B U J E M O I Z U R J E N E

D R A P E R S

na boljše oblike, \$10.75 in višje.

STALNO DELO FINA PLAČA

Vprašajte: GAIL JUNIOR FROCKS

2540 BELMONT AVE. BRONX (48—51)

B I N D E R Y

EXPERIENCED ONLY

CARBON COLLATORS: highest wages paid.

Steady work. Fine shop.

BAKER PRESS INC.

228 E. 45th ST. N. Y. C. (49—51)

M O Š K O I N Z E N S K O D E L O

HELP WANTED (Male and Female)

Y O U N G M A N

TO MAKE HIMSELF USEFUL IN HAT FACTORY, also

G I R L S to make artificial flowers,

experienced or inexperienced.

COLUMBIA HAT CO.

47 W. 28th ST., N. Y. C. (49—51)

M E N a n d W O M E N

GLASS CUTTERS

Experienced on light ware . . . and

GLASS WORKERS

Experienced on glass spoons and novelties.

Steady — well paid.

LANGSAM - BILLIG CO.

125 W. 20th ST. N. Y.